

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΜΥΝΑΣ
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΠΑΣΙΑΡΔΗ
ΣΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ

Ιερός Ναός Φανερωμένης, 20 Ιουλίου 2007

Το μνημόσυνο των πεσόντων κατά την τουρκική εισβολή, δεν είναι μόνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των τεθνεώτων. Είναι, πρέπει να είναι, και υπέρ ανατάσεως των ψυχών των ζώντων. Αν οι μνημονευόμενοι σήμερα νεκροί θρησκευτικώς δεδικαίονται, εθνικώς δεν μπορεί να αδικηθούν. Και η δικαίωση της θυσίας τους είναι ευθύνη και χρέος των περίλυπων και περιλειπομένων αδελφών τους.

Η διαρκής μνήμη είναι λειτουργία διαρκούς αντίστασης. Αντίστασης κατά της λήθης των απελθόντων, που επιμένουν, και επιμένουμε, να επανέρχονται, ως φωνή Ιστορίας διδάσκουσα και χρεώνουσα τους εν ζωή παρόντες. Αντίστασης κατά του εθισμού των τραγικών επακόλουθων της σωματικής απουσίας τους και των επώδυνων συνεπειών του συνεχιζόμενου ακόμη εθνικού δράματός μας.

Οι μνημονεύομενοι σήμερα νεκροί θα νεκρωθούν για δεύτερη και τελευταία φορά, αν εθισθούμε στην κατοχή της πατρίδας μας, αν εξοικειωθούμε με το σφαγιασμό των δικαίων μας, αν συμφιλιωθούμε με την απόλυτη αδικία σε βάρος μας, αν συνηθίσουμε το σφετερισμό των πατρογονικών βωμών και εστιών μας, αν στη θέα του σκλαβωμένου Πενταδάκτυλου δεν αντιδρούν τα εθνικά αντανακλαστικά μας κι αν καταντήσουμε να θεωρούμε αναλλοίωτες πραγματικότητες τα δια της βίας τετελεσμένα της τουρκικής εισβολής.

Ο χρόνος συνεπιφέρει το μετριασμό της οδύνης και την ελάττωση των δακρύων για τους τεθνεώτες υπερασπιστές της Κυπριακής ελευθερίας και για τα αθώα θύματα του τουρκικού Αττίλα. Δεν μπορεί, όμως, να μετριάζεται και να ελαττούται η ένταση της διεκδίκησης υπεξαιρεμένων δικαιωμάτων μας, που η ανάκτηση και η διασφάλισή τους συναρτάται και ταυτίζεται με την εθνική και φυσική επιβίωσή μας. Ανεξαρτήτως χρόνου, δεν μπορεί να μετριάζεται η πίστη στην τελική δικαίωση ή να ελαττούται το βάρος μιας ιστορικής ευθύνης απέναντι στην πατρίδα που μένει και διαρκεί, ως μητέρα γη γενεών του παρελθόντος και ως γενέτειρα γενεών του μέλλοντος.

Οι άνθρωποι έχουν αρχή και τέλος, έχουν τακτή προθεσμία πεπρωμένου και περιορισμένη διάρκεια ζωής. Αλλά οι λαοί και οι πατρίδες υπερβαίνουν την έννοια και τα όρια του χρόνου, και πρέπει να επιζούν και να υπάρχουν. Και αυτοί που ευλαβώς μνημονεύονται σήμερα, απευθύνονται στη συλλογική συνείδησή μας και αναφωνούν μέσα από τους τάφους τους την επιτακτική αναγκαιότητα της ιστορικής συνέχειας του Κυπριακού Ελληνισμού, σε αυτό τον τόπο, που στις 15 Ιουλίου 1974 ελαφρά τη καρδία προδόθηκε και μετά πέντε ημέρας μαρτυρικώς σταυρώθηκε.

Και ενώ εμείς, οι αδικημένοι από τη γεωγραφία και αδικαίωτοι από την ιστορία Έλληνες της Κύπρου, μνημονεύουμε αυτή την ώρα νεκρούς αδελφούς μας και απαριθμούμε ξανά, με αμέτρητο πόνο, τους αγνοούμενους, τους εγκλωβισμένους και τους πρόσφυγές μας, ακριβώς δίπλα μας οι Τούρκοι πανηγυρίζουν και θριαμβολογούν για το αποτρόπαιο έγκλημά τους στην Κύπρο. Επιχαίρει και εορτάζει σήμερα ο τουρκικός Αττίλας, την ώρα που εμείς, οι κατά μερικούς κουραστικοί, αλλ' ουδέποτε κουρασμένοι και απελπισμένοι Έλληνες της Κύπρου, ξαναμετρούμε με απέραντη οδύνη τα χωριά και τις πόλεις που σκλαβώθηκαν, τους βωμούς και τις εστίες που συλήθηκαν, τα όσια και τα ιερά που βεβηλώθηκαν, τα

μνημεία και τις εκκλησιές που καταστράφηκαν, τα σπίτια που λεηλατήθηκαν και ορφάνεψαν, τις περιουσίες και τους θησαυρούς που κουρσεύτηκαν.

Και βρίσκουμε το άθροισμα της συμφοράς να προσδιορίζει το μέγεθος του ιστορικού χρέους μας. Και βρίσκουμε το ιστορικό χρέος μας τόσο βαρύ, που μόνο ομοψυχούντες μπορούμε να το αντέξουμε και μόνο ενωμένοι μπορούμε να το εκπληρώσουμε. Ασφαλώς, τα εθνικά θέματα δεν αντιμετωπίζονται με ηχηρά συνθήματα και η επίλυσή τους δεν προωθείται με συναισθηματικές εκρήξεις. Ούτε, όμως, ο ρεαλισμός ως ψευδώνυμο της μοιρολατρίας και η σύνεση ως μεταμφίεση της ηττοπάθειας, είναι οι ασφαλέστεροι οδηγοί για μια ορθή διευθέτηση των εθνικών θεμάτων. Στη σύνεσή μας απευθύνθηκε προ αρκετών ετών ο Ετζεβίτ, ο Τούρκος Πρωθυπουργός της εισβολής, προειδοποιώντας τους Έλληνες της Κύπρου: “ Αν είστε συνετοί – μας είπε - θα θέλετε τη διχοτόμηση. Και αν είσθε τυχεροί, θα την έχετε”.

Η τουρκική προειδοποίηση ισχύει ακόμη. Ισχύει, όμως, και το γεγονός ότι δεν είμαστε και δεν θάμαστε ποτέ τόσο “συνετοί” και τόσο “τυχεροί”, ώστε να θέλουμε και να έχουμε τη διχοτόμηση της Κύπρου. Αν οι περιρρέουσες πραγματικότητες υπαγορεύουν το συμβιβασμό και ο καλώς νοούμενος ρεαλισμός επιβάλλει την προσαρμογή στις περιστάσεις, αν οι συνθήκες παρεμποδίζουν την κάλλιστη λύση και τα δεδομένα περιορίζουν τα αυτονόητα, η προοπτική του καλού δεν μπορεί στη δική μας περίπτωση να αποκλείεται ούτε ασφαλώς η υποδοχή του κακού μπορεί να θεωρείται ως αποτρεπτική του χειρότερου. Δεν υπάρχει ασφαλέστερος τρόπος διασφάλισης του χειρότερου αργότερα, από την αποδοχή ενός βέβαιου κακού τώρα. Αν το μείζον είναι εξ ανάγκης ανέφικτο, δεν σημαίνει ότι το έλασσον είναι εκ των πραγμάτων ανεπίτευκτο. Αν ο θύτης είναι ισχυρός και ανυποχώρητος, το θύμα δεν υποχρεούται να καταβάλει το τίμημα της εκ δευτέρου θυματοποίησής του,

αποδεχόμενο μια χωλαίνουσα και επισφαλή διευθέτηση του Κυπριακού προβλήματος, με προδιαγεγραμμένο κακό τέλος.

Δεν είναι, και δεν μπορεί να είναι στόχος μια λύση σε βάθος χρόνου. Αλλ'ούτε, βέβαια, και μια λύση σε βάρος ποιότητας. Λύση χάριν της λύσης δεν είναι λύση. Είναι απλώς κλείσιμο. Εάν ο χρόνος εργάζεται εναντίον μας, μια λύση που δεν θάνατι λειτουργική και βιώσιμη, θα απεργάζεται την καταστροφή μας. Η πίεση του χρόνου δεν είναι υπέρτερη της πίεσης της ανάγκης για επιβίωση του Κυπριακού Ελληνισμού. Συνειδητοποιούμε και βιώνουμε τις αρνητικές συνέπειες μιας άγονης διαρροής του χρόνου, για την οποία αποκλειστικά υπεύθυνη και ένοχη είναι η τουρκική πλευρά. Και εφόσον η τουρκική πλευρά έχει συμφέροντες λόγους να μην επείγεται για λύση, η δική μας πλευρά δεν μπορεί, χάριν συντομίας του χρόνου, να συντομεύσει τις λογικές διεκδικήσεις της, που συγκεφαλαιώνονται στην αποδοχή μιας διζωνικής διοικητικής ομοσπονδίας, με αμετάθετο στόχο την επανένωση του λαού και του τόπου μας. Η δικαιολογημένη ανησυχία μας για όσα αυθαίρετα και παράνομα συντελούνται και κλιμακώνονται στα κατεχόμενα εδάφη μας, δεν μπορεί να μας εξωθεί σε μετάνοια για το δήτην αμάρτημα που διαπράξαμε πριν τρία χρόνια, απορρίπτοντας ένα Σχέδιο που δεν άντεχε ούτε καν στο ξέβαθο του χρόνου, λόγω του βάθους των αδιεξόδων και του ύψους των αδικιών που εμπεριείχε.

Σε αυτή την κρίσιμη ώρα της ιστορικής ζωής και πορείας μας, σε αυτή την ώρα που η δική μας γενιά καλείται να σφραγίσει με τις αποφάσεις της τη μοίρα και το μέλλον του τόπου μας, οφείλουμε να υπερβούμε το πικρό συναίσθημα και ενωμένοι να συστρατευθούμε στην αναζήτηση και επίτευξη μιας συμβιβαστικής μεν, αλλ' οπωσδήποτε λειτουργικής και βιώσιμης λύσης του εθνικού μας θέματος. Οφείλουμε, αυτή την ώρα, να διαψεύσουμε το Θουκυδίδη που "περισσότερο φοβόταν τα δικά μας λάθη, παρά τις προθέσεις των εχθρών μας". Οι προθέσεις των εχθρών μας είναι

ήδη δεδηλωμένες και εκδηλούμενες. Και εμείς έχουμε στερηθεί του ανθρώπινου δικαιώματος διάπραξης λαθών.

Η γλαύκα, σύμβολο της Αθηνάς, θεάς της σοφίας, ανοίγει, όπως λέγει ο φιλόσοφος, τα φτερά της μόλις πέσει το σούρουπο. Και ενώ το σούρουπο έπεσε, πριν τριαντατρία χρόνια, όταν η μέρα τέλειωσε πένθιμα, με το πραξικόπημα και την εισβολή, η σοφία μας εμποδίζει τώρα τη μαύρη μέρα να έλθει στην Κύπρο. Στην Κύπρο, που έχει το δικό της Όλυμπο, για να κατοικήσουν η Αθηνά της σοφίας, ο Απόλλων του φωτός και η Θέμις της δικαιοσύνης, εκτοπίζοντας τον πολεμοχαρή Άρη και τον κερδώο Ερμή.

Είναι ακόμα τώρα η ώρα, να θυμηθούμε ξανά τον Ελευθέριο Βενιζέλο, όταν σε κάποια άλλη δραματική και κρίσιμη για το Έθνος περίοδο, έλεγε: “Να το πάρουμε απόφασιν ότι δεν υπάρχει, δεν υπήρξε ποτέ Θεός της Ελλάδος. Ένας είναι ο Θεός δι’ όλα τα έθνη. Η φρόνησις, η διορακότης, η προορακότης, η επαφή με την πραγματικότητα. Ιδού τι θα μας βοηθήσει να επανορθώσουμε ό,τι είναι επανορθώσιμον”.

Την επανόρθωση του επανορθώσιμου επιδιώκουμε, με φρόνηση και υπευθυνότητα, ενθυμούμενοι την ίδια ώρα την αρχαία ελληνική ρήση ότι “τίποτα δεν είναι τόσο μικρό, που να μην μπορεί να σωθεί, αν τολμήσει να υπερασπισθεί τον εαυτό του εναντίον εκείνων που προσπαθούν να το βλάψουν”.

Τριαντατρία χρόνια από το μακάβριο πρόλογο της μεγάλης εθνικής τραγωδίας μας, με τις ταφικές επιγραφές “έπεσε υπέρ πίστεως και πατρίδος” να έχουν πληθύνει στους σταυρούς των κοιμητηρίων των χωριών και των πόλεων μας, μνημονεύουμε ξανά γενναίους υπερασπιστές της Κυπριακής ελευθερίας και τραγικά θύματα της τουρκικής εισβολής. Η μνήμη τους δεν τελειώνει με το τέλος του μνημοσύνου τους. Η μνήμη τους

διαρκεί, ως ασίγαστη φωνή της συλλογικής μας συνείδησης, για να μένουμε άγρυπνοι στις επάλξεις του αγώνα για τη σωτηρία της μικρής πατρίδας μας και για τη λύτρωση του προδομένου και αδικημένου λαού μας.

Σε αυτό τον αγώνα, συμπαρατάσσεται, με συνέπεια και πολύμορφη συμβολή, η Ελλάδα και ολόκληρος ο Ελληνισμός. Κοινός είναι αυτός ο αγώνας. Κοινή και η ευθύνη για την επιτυχία του.

Οφείλουμε αυτή την επιτυχία και στους μνημονευόμενους σήμερα νεκρούς. Στη δικαίωση του λαού και του τόπου μας ανευρίσκεται και η δικαίωση της δικής τους θυσίας.

Αιωνία η μνήμη τους.